

Handläggare
Camilla Husebye Becker
Telefon: 08-508 28 883

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-06-11, p. 25

Yttrande över Tiptapp AB:s överklagande av beslut om föreläggande om att registrera bolaget som avfallsmäklare m.m.

Länsstyrelsens dnr 505-710-2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Bestrida Tiptapp AB:s överklagande.
2. Överlämna detta tjänsteutlåtande som nämndens yttrande i ärendet.
3. Uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
4. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Den 4 december 2017 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) genom delegationsbeslut (dnr 2017-9885), bilaga 1, att förelägga Tiptapp AB (Tiptapp) att anmäla verksamheten till länsstyrelsen samt inkomma med uppgifter om vilka transportörer som transportuppdrag förmedlats till samt vissa specifika uppgifter rörande förmedlingen av farligt avfall.

Tiptapp har överklagat nämndens beslut till länsstyrelsen och yrkar att nämndens beslut ska upphävas (bilaga 2).

Som grund för överklagandet anförs att bolagets verksamhet inte innebär förmedling av avfall, eftersom förmedling enligt Tiptapps uppfattning måste innefatta en aktiv åtgärd och bolaget endast passivt tillhandahåller en annonsplats.

Förvaltningen bestrider Tiptapps överklagande.

Förvaltningen delar inte Tiptapps uppfattning, utan anser att en tolkning i ljuset av avfallsdirektivet innebär att begreppet ”förmedling” ska ges en vid betydelse. Syftet med Tiptapps mobiltelefonapplikation (app) är att sammanlänka annonsörer som vill göra sig av med avfall och transportörer som är villiga att transportera avfallet. Förvaltningen bedömer att detta omfattas av begreppet förmedling i den betydelse som lagstiftaren åsyftat.

Tiptapp har också i det parallellt handlagda överklagandet av nämndens beslut av den 25 september 2018 att förbjuda förmedling av transport av avfall vidgått att bolagets verksamhet innebär sådan förmedling. I det ärendet framgår också att Tiptapp anser att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

Förvaltningen bedömer därför att nämnden har haft fog för sitt beslut.

Bakgrund

Tiptapps verksamhet

Tiptapp tillhandahåller en tjänst i form av en applikation för mobiltelefoner (app) som syftar till att koppla samman enskilda som vill bli av med något, antingen i kvittblivningssyfte (rubriken ”Tiptappa bort”) eller för återbruk (”Tiptappa till välgörenhet”), eller vill få hjälp med transport av gods mellan två platser (”Hit och dit”) med enskilda som vill transportera avfallet eller godset.

Frågan i ärendet rör transport av avfall som förmedlas genom appen och bakgrundsbeskrivningen begränsas till detta.

Tjänsten fungerar så att den som vill bli av med något lägger upp en annons i appen och anger hur mycket annonsören är beredd att betala för hämtningen. Enskilda som är intresserade av att genomföra hämtningen i utbyte mot ersättningen hör av sig. För att säkerställa att föremålet når en återvinningscentral måste den som lämnar av föremålet ta en bild på platsen för återvinningen. Till bilden sparas även GPS-koordinater och tidpunkt för fotot. Enligt uppgift från Tiptapp får transportören inte betalt förrän det på detta sätt har visats att återvinning skett.

Tiptapp tar ut ett arvode om tio procent av det avtalade beloppet för nyttjandet av applikationen.

Tiptapps verksamhet har bedrivits sedan 2015 och antalet användare har ökat snabbt. Enligt uppgift i bolagets egen marknadsföring i bl.a. tunnelbanan i maj 2019 uppgår antalet användare av appen nu till ca 200 000.

Nämndens beslut

Nämnden har genom delegationsbeslut den 4 december 2017 (dnr 2017-9885), [bilaga 1](#), förelagt Tiptapp att senast fyra veckor från att man tagit del av beslutet verksamheten till länsstyrelsen samt inkomma med följande uppgifter.

1. För varje slag av farligt avfall som förmedlas i verksamheten inkomma med uppgifter om
  - a. varifrån avfallet kommer,
  - b. den mängd som säljs eller förmedlas årligen, och
  - c. till vem avfallet säljs eller förmedlas.
2. Uppgifter om namn och person- alternativt organisationsnummer för transportörer i samtliga transportuppdrag som förmedlats av Tiptapp AB.
3. Redovisningarna enligt punkterna 1 och 2 ska avse perioden 1 mars till 30 juni 2017.

Beslutet fattades med stöd av 26 kap. 9 och 21 §§ miljöbalken (1998:808) och förordnades med stöd av 26 kap. 26 § miljöbalken att gälla utan hinder av att det överklagas.

Av motiven till beslutet framgår sammanfattningsvis följande.

Av Tiptapps hemsida framgår sammanfattningsvis att syftet med appen bl.a. är att privatpersoner på ett enkelt sätt ska få hjälp att transportera avfall till återvinning. Nämnden har konstaterat att det således finns ett s.k. kvittblivningssyfte och att det som förmedlas genom annonseringen i appen är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken. I den utsträckning avfallet härrör från privatpersoner är det fråga om hushållsavfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken.

Nämnden har bedömt att den förmedling av avfall som sker genom appen utgör avfallshantering enligt 15 kap. 5 § 2 p. miljöbalken, eftersom Tiptapp vidtar åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

Nämnden har vidare bedömt att Tiptapp är mäklare av avfall enligt definitionen i 6 § avfallsförordningen (2011:927, AvF) och därmed

enligt 47 § AvF skyldig att anmäla sin verksamhet till länsstyrelsen. I egenskap av mäklare är Tiptapp enligt 58 § AvF också skyldig att föra vissa anteckningar över farligt avfall som hanterats och på begäran lämna dessa till tillsynsmyndigheten. Nämnden har därför förelagt bolaget att ge in sådana uppgifter.

Enligt 15 kap. 20 § miljöbalken är det kommunen som är ansvarig för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas. Den avfallshantering som omfattas av paragrafen får inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar, enligt 15 kap. 24 § miljöbalken och 6 § i då gällande renhållningsordning (Kfs 2014:04). Detta innebär att kommunen har monopol på transport av hushållsavfall inom kommunen.

Hushållsavfall är allt avfall från hushåll, d.v.s. även grovavfall. För att få transportera hushållsavfall inom Stockholms stad krävs att transportören innehar en tjänstekoncession från stadens renhållningshuvudman. Av 11 § i den då gällande renhållningsordningen framgick att hushållsavfall ska lämnas till de insamlingsystem som renhållaren tillhandahåller.

För att kunna bedriva tillsyn mot aktuella avfallstransporterna behövde nämnden få in uppgifter om vilka som genomfört transporter.

Verkställighet förordnades att gälla omedelbart mot bakgrund av att uppgifterna är nödvändiga för tillsynen av farligt avfall och de transportörer som är aktuella och att denna tillsyn inte kan avvakta laga kraft.

Efter nämndens beslut hade företrädare för Tiptapp den 18 december 2017 ett möte med miljöförvaltningen för att diskutera hur de uppgifter som efterfrågats skulle redovisas.

Tiptapp har därefter överklagat nämndens beslut, se bilaga 2.

Bolaget har dock efterkommit föreläggandet genom att registrera mäklarverksamheten hos länsstyrelsen, se [bilaga 3](#).

Tiptapp har även inkommit med uppgifter i enlighet med punkterna 1-3 i föreläggandet, dock med undantag för uppgifter om personnummer för transportörer, eftersom bolaget inte har tillgång till sådana uppgifter. Organisationsnummer har inte heller varit aktuellt eftersom det enligt Tiptapp endast är möjligt att registrera sig som användare i egenskap av privatperson. Miljöförvaltningen har bedömt att de uppgifter som har redovisats innebär att Tiptapp

har fullgjort även den delen av föreläggandet som avser inlämnande av uppgifter.

Trots att Tiptapp således fullt ut har efterkommit föreläggandet, vidhåller bolaget överklagandet.

Tiptapp:s överklagande

Tiptapp yrkar att nämndens beslut upphävs. Som grund för överklagandet anförs sammanfattningsvis följande.

Tiptapp tillhandahåller passivt en teknisk plattform och kan inte anses omfattas av begreppet mäklare. Om bolagets verksamhet träffas av begreppet, så torde sannolikt även andra typer av annonsplattformar också omfattas av begreppet. Lagstiftningen skulle därmed träffa aktörer som bidrar till förbättrad miljö och hälsa och till en ökad återvinning.

Tiptapp är inte part i överenskommelsen som träffas mellan annonsör och hämtare och är inte mellanman vid den eventuella betalning som sker mellan annonsör och hämtare. Tiptapp tar inte betalt för förmedlingen utan för användandet av plattformen med viss procent av de betalningar som uppkommer genom plattformen. Tiptapp får ersättning för användandet av plattformen i systemet som tillhandahålls från den externa betalningslösningssleverantören.

Länsstyrelsen har nu berett nämnden tillfälle att senast den 29 maj 2019 yttra sig över dels Tiptapps ovan nämnda överklagande, dels Tiptapps överklagande av nämndens beslut den 25 september 2018 (§ 23, dnr 2017-9885) att förbjuda förmedling av hushållsavfall till annan än de entreprenörer som kommunen själv anlitar eller har koncession för transport av avfall.

För att ärendena ska hinna behandlas av nämnden har anstånd beviljats till den 18 juni 2019.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen plan- och miljö i samverkan med förvaltningsjuristen Camilla Husebye Becker.

Förvaltningens synpunkter

Inställning

Förvaltningen bestrider Tiptapps överklagande.

Nedan lämnas förvaltningens synpunkter på överklagandet.
Strukturen följer ordningen i överklagandet.

Definitionen av avfallsmäklare

Tiptapp anför sammanfattningsvis att definitionen av begreppet avfallsmäklare enligt art. 3.8 i ramdirektivet för avfall (2008/98/EG) skiljer sig från den svenska definitionen i 6 § AvF. I den svenska språkversionen av direktivet anges mäklare vara den som ”ombesörjer” återvinning. Enligt Tiptapp talar detta för att en aktiv åtgärd åsyftats. Tiptapp anser att ett passivt tillhandahållande av en teknisk plattform på vilken användarna själva agerar inte kan likställas med att aktivt bidra till en transaktion.

Tiptapp anser vidare att mäklari, utifrån ett normalt språkbruk, måste anses innefatta ett aktivt åtagande, t.ex. i form av ett uttalat uppdrag från en part till mäklaren att verka för ett visst syfte. Tiptapp anser vidare att det normalt är inbegripet att mäklaren bidrar till värdet genom kunskap, erfarenhet eller liknande till att rätt medkontrahent kan identifieras.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar varken Tiptapps tolkning av definitionen av begreppet mäklare i avfallsdirektivet eller uppfattningen att mäklari förutsätter aktiv åtgärd.

I den engelska språkversionen av direktivet motsvaras ”ombesörja” av ”arranging”, i den franska av ”organise”, vilket tyder på att det EU-lagstiftaren avser är organisering av återvinning i vidare bemärkelse. Något krav på särskild aktivitet för att omfattas av begreppet kan inte utläsas vare sig av direktivet eller av den svenska lagstiftningen. Enligt förvaltningens uppfattning ligger en vid tolkning av vilka aktörer som omfattas av begreppet mäklare helt i linje med det primära syftet för EU:s avfallslagstiftning, att minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid hantering av avfall och principen om att förorenaren betalar. För att tillgodose syftet behöver medlemsstaterna få kännedom om avfallsflödena för att kunna utöva tillsyn över de aktörer som verkar på marknaden.

Frågan i ärendet är därför om den tjänst som Tiptapp tillhandahåller kan anses utgöra en ”förmedling” av avfall, eftersom begreppet förmedling inte definieras i lagstiftningen.

Tiptapp har klargjort att syftet med appen är att underlätta för enskilda som vill göra sig av med avfall att komma i kontakt med en transportör. Tiptapp betonar också i överklagandet att äganderätten till avfallet övergår till transportören i samband med överlämnandet. Bolaget är således fullt införstått med att det genom appen sker handel med avfall. Förvaltningen anser att detta utgör sådan förmedling som avses i avfallsförordningen. Att förmedlingen sker genom algoritmer, och inte genom personal som förmedlar kontakterna, saknar enligt förvaltningens mening betydelse.

I detta sammanhang bör även nämnas att Tiptapp i överklagandet av nämndens beslut av den 25 september 2018 om förbud mot *förmedling* av avfallstransporter har anfört att beslutet i praktiken innebär ”ett totalförbud mot en betydande del av Tiptapps verksamhet”. Tiptapp vidgår därmed också att tjänsten i appen innebär att bolaget *förmedlar* avfall.

I det överklagandet framgår också att Tiptapp anser att det är fråga om näringsverksamhet, d.v.s. verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

Förvaltningen ifrågasätter inte att det kan finnas fler aktörer på marknaden som också omfattas av begreppet mäklare och att även dessa behöver komma under tillsyn. Att syftet att underlätta återvinning i sig är vällovligt förändrar dock inte att verksamheten är reglerad i syfte att minimera risken för att avfallshanteringen medför skada på människors hälsa och miljön.

Som framgår ovan har Tiptapps app fått ett mycket stort genomslag. Redan av de uppgifter som bolaget gett in i enlighet med föreläggandet visar att det förekommer transporter av farligt avfall. Förmedling av hushållsavfall är, som anges ovan, inte tillåtet, men i den utsträckning annat avfall förmedlas behöver detta omfattas av regelbunden tillsyn. Konsekvensen av om Tiptapps verksamhet inte skulle omfattas av begreppet mäklare blir att eventuella missförhållanden i hanteringen av sådant farligt avfall i princip blir omöjliga att upptäcka.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att nämnden har haft fog för sitt beslut.

SLUT

Bilagor

1. Miljö- och hälsoskyddsnämndens delegationsbeslut den 4 december 2017, dnr 2017-9885.
2. Tiptapp AB:s överklagande den 22 december 2017.
3. Länsstyrelsens bekräftelse på Tiptapp AB:s anmälan av mäklare av avfall, dnr 566-874-2018.